

Ткаченко А. В.

викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, (Миколаїв, Україна), ya.nastasiya91@yandex.ua

---

МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУ ЯК СПОСОБУ ПОЛІТИЧНОЇ МЕРЕЖІ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Звернення до аналізу сучасних інформаційно-комунікативних технологій є ефективним інструментом здійснення прямої демократії з її акцентом на вільне обговорення проблем і прийняття рішень на основі рівноправної участі всіх зацікавлених сторін. У той же час роль е-демократії в процесі розвитку демократичних інститутів неоднозначна. Як показує практика, електронна демократія, з одного боку, сприяє новому розвитку демократичних інститутів, з іншого боку – зустрічає складності насамперед технічного характеру. Дана стаття має на меті показати які існують моделі та шляхи втілення концепції електронного уряду в умовах сучасності.

Ключові слова: електронний уряд, електронне урядування, е-демократія, політична мережа, політична система.

Проблема електронного урядування в умовах сьогодення є досить актуальною. В західній літературі існує велика кількість підходів і моделей реалізації ідеї е-демократії. Що ж до вітчизняних науковців, то серед наукової плеяди дана концепція лише набуває популярності. Зокрема, В. Єганов, який заміняє поняття е-демократії на е-урядування, і виступає за впровадження сам даної концепції в життя в умовах нашої держави, називає такі переваги е-урядування:

– оптимізація механізмів публічного адміністрування та підвищення ефективності публічної адміністрації у внутрішній організації своєї діяльності, підвищення якості адміністративних послуг;

- економія матеріальних та часових ресурсів, ефективніше використання бюджетних коштів, скорочення витрат на утримання державного апарату;
- створення умов для прозорості та відкритості публічної адміністрації, прийняття прозорих рішень, завдяки чому громадяни мають можливість отримувати достовірну, точну та оперативну інформацію про діяльність органів влади, а відтак – брати участь у прийнятті ними відповідних рішень;
- зменшення корупції в органах влади [2].

Світ змінився, змінилося суспільство. Існуючі моделі вже не відповідають викликам часу. Тому науковий пошук все частіше звертається до залучення сучасних технологій в гуманітарні сфери. М. Міхровська називає метою запровадження е-урядування в Україні розвиток е-демократії задля досягнення європейських стандартів якості електронних державних послуг, відкритості та прозорості влади для людини та громадянина, громадських організацій та бізнесу [5, с. 298].

І. Лопушинський вважає, що в Україні електронна демократія повинна забезпечуватися можливістю кожної людини та громадянина через інформаційно-комунікаційні технології взяти участь у формуванні та реалізації державної і місцевої політики [3].

Враховуючи сучасний стан справ в Україні, А. Семенченко говорить, що такі умови обумовлюють необхідність пошуку та застосування нетрадиційних механізмів державного управління сферою розвитку інформаційного суспільства та інформатизації, побудованих на оригінальній системі принципів управління [6].

М. Міхровська вважає, що на даний момент пріоритетними є вирішення наступних питань:

1. Створення уніфікованої підзаконної бази нормативних актів, які б регламентували порядок впровадження і взаємодії новоствореної інформатизованої системи.

2. Формування політичної волі щодо перерозподілу коштів (скорочення видатків на паперові носії та скерування їх на забезпечення органів державної влади новими електронними носіями).

3. Розгляд звернень громадян в електронному вигляді; згідно з Законом «Про звернення громадян», органи державної влади та місцевого самоврядування зобов'язані об'єктивно, всебічно і вчасно перевіряти заяви чи скарги, що до них надходять, проте, враховуючи кількість звернень, строки, встановлені Законом дуже часто порушуються, не в останню чергу через складну процедуру реєстрації таких звернень в електронному варіанті. Тож те, що звернення надходять в електронному вигляді, значно спростить процес його реєстрації, розгляду та вчасного усунення можливих порушень.

4. Надання державних послуг онлайн. Надання послуг в онлайн режимі є одним з пріоритетних напрямів розвитку системи електронного урядування, оскільки одним з основних принципів надання адміністративних послуг є оперативність, що найкраще забезпечується саме через інтернет-мережу.

5. Впровадження електронного документообігу в органах державної влади з одночасним підвищенням навиків користування інформаційними технологіями державних службовців тощо.

Робота по створенню електронного уряду в розвинутих країнах йде під лозунгом великої відкритості і підзвітності державних органів громадянам. При цьому підзвітність розуміється достатньо широко, воно не зводиться до заходів про інформування громадян про заходи уряду, а передбачає відкритість різних показників його роботи і формування засобів моніторингу даних показників [7, с. 102].

Приміром, Інтернет відкриває можливості нової організації виборів, у тому числі голосування з персональних комп'ютерів. Однак практика показує, що саме технічні труднощі ще не дозволяють широко використовувати нові технології [1, с. 189].

В якості висновку доцільним буде зауважити наступне, що для впровадження е-демократії в Україні необхідний певний час: від декларування на найвищому державному рівні цього напрямку в якості пріоритетного до удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, які будуть безпосередньо здійснювати відповідні функціональні обов'язки. При цьому перехід від традиційного управління до

електронного урядування має відбуватися поступово та супроводжуватися відповідними змінами у розвитку суспільства, що сприятиме його стабілізації.

Література

1. Дубас, О. Електронна демократія: сутність і перспективи розвитку в Україні / О. Дубас // Вісн. Держ.акад. керівних кадрів культури і мистецтв. – К. : Міленіум, 2011. – С. 187–190.

2. Єганов, В. Проблеми та перспективи впровадження системи електронного урядування в Україні [Електронний ресурс] / В. Єганов. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/1/05.pdf>. – Назва з екрану.

3. Лопушинський, І. Електронна демократія та електронне урядування: досвід США для України [Електронний ресурс] / І. Лопушинський. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2011-2/doc/2/03.pdf>. – Назва з екрану.

4. Мазуренко, Т. Інтернет як засіб набуття електронної демократії, впровадження електронного уряду в умовах глобалізації / Т. Мазуренко // Університет. – № 3. – 2011. – С. 60–68.

5. Міхровська, М. Розвиток електронного урядування як пріоритетне завдання становлення публічної адміністрації в Україні / М. Міхровська // Ученые записки Таврич.нац. ун-та им. В. И. Вернадского. Сер. Юридические науки.– Симф., 2012. – Т. 25 (64), № 1. – С. 298–304.

6. Семенченко, А. Підхід до електронного урядування в умовах сучасних викликів та загроз в Україні [Електронний ресурс] / А. Семенченко. – Режим доступу : http://e-gov.in.ua/sites/default/files/Semenchenko%201_0.PDF. – Назва з екрану.

7. Стрелец, И. А. Концепция электронного правительства и ее практическая реализация / И. А. Стрелец // США. Канада. Экономика. Политика. Культура.– 2003. – № 5. – С. 90–104.

8. Шашков, С. С. Электронное правительство: теория, модели, перспективные направления развития / С. С. Шишков // Гуманитарные и социально-экономические науки.– 2011. – № 1. – С. 130–136.

9. Электронный город – путь к европейским стандартам [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ehronika.com/2011/05/12/855/#more-855>. – Загл. с экрана.

References

1. Dubas O. Elektronna demokratiia: sutnist i perspektyvy rozvytku v Ukraini [Electronic democracy: essence and prospects of development in Ukraine]. Visnyk Derzhavnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv [Announcer of the State academy of leading shots of culture and arts]. Milenium Publ., 2011. Pp. 187–190.

2. Yehanov V. Problemy ta perspektyvy vprovadzhennia systemy elektronnoho uriaduvannia v Ukraini [Problem and prospect of introduction of the system of electronic management in Ukraine]. Available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/1/05.pdf>. (Accessed 15 June 2016).

3. Lopushynskiy I. Elektronna demokratiia ta elektronne uriaduvannia: dosvid SShA dlia Ukrainy [Electronic democracy and electronic management: experience of the USA for Ukraine]. Available at: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2011-2/doc/2/03.pdf>. (Accessed 15 June 2016).

4. Mazurenko T. Internet yak zasib nabuttya elektronnoyi demokratiyi, vprovadzhennya elektronnoho uryadu v umovakh hlobalizatsiyi [The Internet as means of acquisition of electronic democracy, introduction of electronic government in the conditions of globalization]. No 3. 2011. Pp. 60–68.

5. Mikhrovska M. Rozvytok elektronnoho uriaduvannia yak priorytetne zavdannia stanovlennia publichnoi administratsii v Ukraini [Development of electronic management as foreground job of becoming of public administration in Ukraine]. Uchenye zapiski Tavricheskogo natsional'nogo universiteta im. V. I. Vernadskogo. Seriya «Yuridicheskie nauki» [Scientific notes of Taurida National University. Vernadsky. «Legal Science» series]. Vol. 25 (64). No 1. 2012. Pp. 298–304.

6. Semenchenko A. Pidkhid do elektronnoho uriaduvannia v umovakh suchanykh vyklykiv ta zahroz v Ukraini [Going near an electronic management in the conditions of modern calls and threats in Ukraine]. Available at: http://e-gov.in.ua/sites/default/files/Semenchenko%201_0.PDF. (Accessed 15 June 2016).

7. Strelets I. A. Kontsepsiya elektronnoho pravitel'stva i ee prakticheskaya realizatsiya [Conception of electronic government and her practical realization]. SShA. Kanada. Ekonomika. Politika. Kul'tura [USA. Canada. Economy. Politics. Culture.]. No 5. 2003. Pp. 90–104.

8. Shashkov S. S. Elektronnoe pravitel'stvo: teoriya, modeli, perspektivnye napravleniya razvitiya [Electronic government: theory, models, perspective directions of development]. Gumanitarnye i sotsial'no-ekonomicheskie nauki [Humanitarian and socio-economic sciences]. No 1. 2011. Pp. 130–136.

9. Elektronnyy gorod – put' k evropeyskim standartam [An electronic city is a way to the European standards]. Available at: <http://ehronika.com/2011/05/12/855/#more-855>. (Accessed 15 June 2016).

Tkachenko A. V., Instructor of the Department of Social and Humanitarian Sciences, Educational and Research Institute of Humanities of National University of Shipbuilding after Admiral Makarov (Ukraine, Mykolaiv), ya.nastasiya91@yandex.ua

Opportunities for implement the concept of E-government as a way of political in traction within the network in Ukraine today

Appeal to the analysis of modern information and communication technologies is an efficient tool of direct democracy, with its emphasis on free discussion of issues and decision-making based on equal participation of all stakeholders. At the same time the role of e-democracy in the development of democratic institutions ambiguous. In practice, e-democracy, on the one hand, promotes a new development of democratic institutions, on the other hand – meets the first technical difficulty. This article aims to show that there are models and ways of implementing the concept of e-government in terms of modernity.

Keywords: *e-government, e-government and democracy, the political network of political system.*

*Ткаченко А. В., преподаватель кафедры социально-гуманитарных дисциплин,
Учебно-научный гуманитарный институт Национального университета
кораблестроения (Украина, Николаев), ya.nastasiya91@yandex.ua*

**Возможности для реализации концепции электронного правительства как
способа политического взаимодействия внутри политической сети в
условиях современной Украины**

Обращение к анализу современных информационно-коммуникативных технологий является эффективным инструментом осуществления прямой демократии с ее акцентом на свободное обсуждение проблем и принятие решений на основе равноправного участия всех заинтересованных сторон. В то же время роль электронной демократии в процессе развития демократических институтов неоднозначна. Как показывает практика, электронная демократия, с одной стороны, способствует новому развитию демократических институтов, с другой стороны – встречает сложности, прежде всего технического характера. Данная статья нацелена показать существующие модели и пути воплощения концепции электронного правительства в условиях современности.

Ключевые слова: *электронное правительство, электронное управление, е-демократия, политическая сеть, политическая система.*